

فرهنگ جهانی

..... فصل اول

درس اول: جهان فرهنگی

مفاهیم کلیدی

۳۵ جهان تکوینی

۳۴ جهان انسانی

۳۶ تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

..... آزمون تشخیصی مفاهیم کلیدی

بلدبوم بلدنبوم

۳۴ جهان انسانی از چند بخش تشکیل شده است؟ نام ببرید و هر یک را توضیح دهید.

۳۵ جهان هستی متشکل از چند جهان است و جهان تکوینی چه جهان‌هایی را دربر می‌گیرد؟

۳۶ تعامل بین جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی چند دیدگاه را به وجود آورده است؟ دیدگاه اول و دوم را با هم مقایسه کنید.

پاسخ

[۳۵] صفحه‌های ۶ و ۷ کتاب درسی

[۳۴] صفحه‌های ۴ و ۵ کتاب درسی

[۳۶] صفحه ۷ کتاب درسی

[حد اکثر زمان مطالعه: ۷۰ دقیقه] [زمان شما:]

مفاهیم آموزشی

۳۴ جهان انسانی

- جهان اجتماعی به مجموعه پدیده‌هایی که در گستره زندگی اجتماعی انسان قرار می‌گیرند، گفته می‌شود.
- این جهان اجتماعی از هویتی بهره‌مند است که بر مدار عقاید و ارزش‌های مشترک گروهی از انسان‌ها که با یکدیگر زندگی می‌کنند به وجود آمده است.
 - هویت فرهنگی جهان اجتماعی پدیده‌ای گسترده‌تر از هویت اجتماعی افراد است.
 - جهان اجتماعی از دو لایه سطحی (نمادها و هنجارها) و عمیق (ارزش‌ها و عقاید) تشکیل شده است.
 - جهان اجتماعی که با اراده و آگاهی افراد انسانی به وجود آمده است، به دلیل تنوع آگاهی و معرفت انسان‌ها، همچنین تنوع اراده و اختیار آنها متفاوت و متنوع هستند.
 - در حقیقت عامل پیدایش جهان‌های فرهنگی: پاسخ‌های متفاوتی است که به پرسش‌های بنیادی داده می‌شود. پرسش‌های بنیادی و پاسخ به آنها همان عقاید اساسی یا تصاویر بنیادی هر فرهنگ از انسان و جهان را می‌سازند و این مثل روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کند.
 - پرسش‌های بنیادی و مکاتبی که غرب برای پاسخ به آنها به وجود آورد عبارت‌اند از:

پرسش	توضیح	مکتب غرب
هستی‌شناسانه	پرسش‌هایی از این قبیل که آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟	سکولاریسم
انسان‌شناسانه	پرسش‌هایی از این قبیل که آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل؟	اومانیزم
معرفت‌شناسانه	پرسش‌هایی از این قبیل که آیا تنها راه شناخت حقیقت، حس و تجربه است؟	روشنگری (در معنای خاص)

- در اطراف ما در جهانی که زندگی می‌کنیم پدیده‌های متفاوتی وجود دارد که در منظومه‌های بزرگ و مهمی دسته‌بندی می‌شوند. این منظومه‌ها به دلیل اهمیت‌شان جهان نامیده می‌شوند. یکی از این جهان‌ها، جهان انسانی است.
- در حقیقت می‌توان گفت هر چیزی که با اندیشه و عمل انسان به وجود می‌آید و محصول زندگی انسان باشد به جهان انسانی تعلق دارد.
 - جهان انسانی خود از دو بخش فردی (ذهنی) و اجتماعی (فرهنگی) تشکیل می‌شود.

● بخش فردی و اجتماعی جهان انسانی

- بخش فردی: به آن بخش از زندگی شخصی و فردی انسان برمی‌گردد که شامل ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها است و همچنین دربرگیرنده دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلقیات ویژه‌ای است که دیگران در آنها شریک نباشند.
- از این رو به این جهان، ذهنی نیز می‌گویند. مثل آثار هنرمندانی که در مورد یک موضوع واحد به صورت منحصر به فرد ارائه می‌شوند.

بخش اجتماعی: زندگی اجتماعی انسان را دربر می‌گیرد و چون زندگی اجتماعی انسان هویت فرهنگی دارد و فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست؛ پس به این بخش از جهان انسانی جهان فرهنگی هم می‌گویند.

● رابطه بین جهان فردی و جهان اجتماعی

- وقتی یک فرد درباره مسئله‌ای خاص می‌اندیشد، یعنی در بخش جهان فردی و ذهنی خود به سر می‌برد. اما وقتی آن اندیشه را به صورت گفتار یا نوشتار بیان کند یا براساس آن اندیشه و تصمیم با دیگران رفتار کند، به محدوده اجتماعی و فرهنگی وارد شده است.

مثال وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ای می‌سازد و آن را در معرض دید عموم قرار می‌دهد و یا به دیگران مهر می‌ورزد (دیوار مهربانی) ⇐ از جهان فردی به جهان اجتماعی وارد می‌شود.

بین این دو بخش از جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد؛ زیرا هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و در حقیقت به همان نوع خاص نیز اجازه بروز و ظهور را می‌دهد.

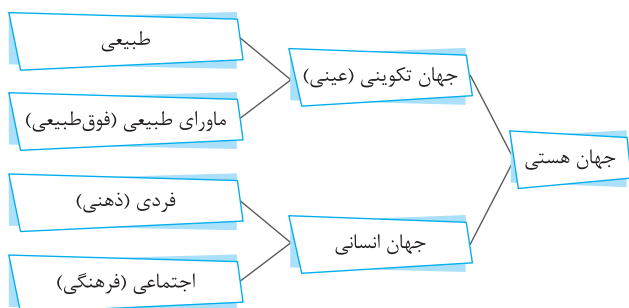
پس هر نوع عقیده و اخلاقی نیز به دنبال فرهنگی متناسب با خود است.

جهان ذهنی ⇔ جهان فرهنگی

بنابراین هر فرد براساس **عقاید و ارزش‌های** خود مسائل روزمره زندگی خود را تفسیر می‌کند و درباره آنها تصمیم می‌گیرد.

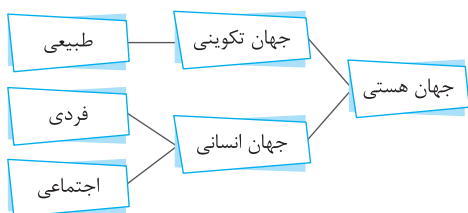
۳۵ جهان تکوینی

در جهان هستی تمامی پدیده‌ها محصول زندگی انسان نیستند (جهان انسانی) بلکه پدیده‌هایی وجود دارند که قبل از انسان وجود داشته‌اند و **مستقل از خواست و اراده انسان** هستند و در جهانی با نام **جهان تکوینی** قرار می‌گیرند.

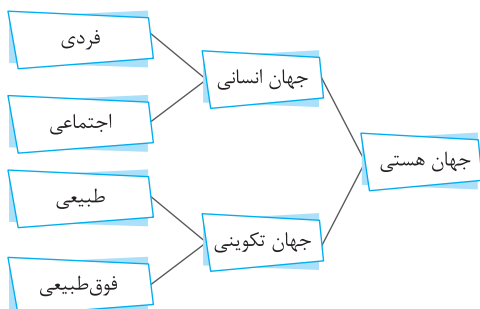
● انواع دیدگاه‌ها درباره جهان تکوینی

دیدگاه اول: جهان تکوینی فقط به جهان طبیعت محدود می‌شود و این جهان در مقابل جهان انسانی قرار می‌گیرد؛ یعنی به عبارتی جهان هستی از دو جهان **تکوینی** و جهان **انسانی** تشکیل شده است که جهان تکوینی فقط به جهان طبیعی ختم می‌شود.

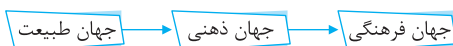
دیدگاه دوم: در حقیقت متفکران مسلمان به وجود آورنده این دیدگاه هستند و از نظر آنها جهان تکوینی فقط به جهان طبیعت محدود نمی‌شود، بلکه متشکل از دو جهان **طبیعت** و **فوق طبیعت** است.

نکته در تعبیر قرآنی از جهان‌های تکوینی (عینی) با عناوین دنیا و آخرت، شهادت و غیب، ملک و ملکوت یاد می‌شود.

۳۶ تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

● دیدگاه اول درباره تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

این دیدگاه، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند. جهان طبیعت را از جهان فردی (ذهنی) و اجتماعی (فرهنگی) مهم‌تر می‌داند. براساس این دیدگاه جهان ذهنی و فرهنگی هویتی طبیعی و مادی دارند، از این رو علوم فقط محدود به **علوم طبیعی (تجربی)** می‌شود.

از نظر طرفداران این دیدگاه، بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی وجود ندارد و این یکسان دانستن علوم طبیعی و علوم انسانی باعث می‌شود که ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی که می‌توان برای علوم انسانی و علوم اجتماعی قائل شد، از آنها سلب شود.

● دیدگاه دوم درباره تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

طرفداران این دیدگاه جهان تکوینی را همچنان محدود به جهان طبیعی می‌دانند اما جهان فرهنگی را از جهان فردی (ذهنی) و جهان تکوینی مهم‌تر می‌دانند. از نظر این گروه جهان ذهنی و فردی افراد تابع **جهان فرهنگی** است و جهان تکوینی هم **ماده خامی** برای دخیل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است.

در این دیدگاه جهان ذهنی و جهان تکوینی **اهمیت و استقلال** خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

● دیدگاه سوم درباره تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی

طرفداران این دیدگاه، کسانی هستند که معتقدند جهان هستی متشکل از دو جهان تکوینی و جهان انسانی، و جهان تکوینی خود از دو بخش طبیعی و فوق طبیعی و جهان انسانی از دو جهان فردی و فرهنگی تشکیل شده است که در تعامل با یکدیگر هستند.

در این نگاه که با نام نگاه قرآنی در کتاب یاد شده است، جهان تکوینی محدود به طبیعت نیست و ادراک و آگاهی را فقط منحصر به انسان نمی‌داند.

این جهان تکوینی براساس حکمت و مشیت خداوند با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. در قرآن کریم علاوه بر آن که برای جوامع و فرهنگ آنها جایگاه ویژه‌ای قائل است از زندگی و مرگ امت‌ها هم سخن می‌گوید. در حقیقت تعامل بین جهان‌ها از نظر طرفداران این گروه دوسویه است و بر مسئولیت افراد در برابر فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

جمع‌بندی

- پدیده‌های جهان هستی یا با اراده و آگاهی انسان‌ها به وجود آمده‌اند که متعلق به جهان انسانی هستند یا مستقل از اراده و آگاهی انسان به وجود آمده‌اند که به جهان تکوینی برمی‌گردند.
- جهان تکوینی پیش از انسان وجود داشته و با مرگ انسان به اتمام نمی‌رسد.
- تعامل بین جهان‌های، جهان هستی هماهنگ و ارتباط دوسویه دارد.

از نظر قرآن زمانی جهان تکوینی درهای برکات خود را به روی انسان‌ها و جوامع می‌گشاید که انسان‌ها افلاق الهی و فرهنگ توحیدی داشته باشند. قرآن کریم از باورها و اعمالی که مانع دستیابی انسان به حقیقت خویش و جهان هستی می‌شوند با نام «اغلال و سلاسل» یاد می‌کند که در حقیقت همان زنجیرهایی هستند که انسان را در دنیا و آخرت به بند می‌کشند.

- آلودگی محیط زیست نتیجه باور غلط محدود شدن جهان تکوینی به بُعد مادی و طبیعی است (دیدگاه اول).

آیه ۴۱ سوره روم، آیه ۹۶ سوره اعراف و آیه ۲۷۶ سوره بقره گواهی بر تعامل فعال جهان تکوینی با جهان فرهنگی است (دیدگاه سوم).
فیلم سینمایی بچه‌های آسمان مصداق نگاه دینی (دیدگاه سوم) و باور عمیق مذهبی را در جامعه به تصویر می‌کشد.

تمرین‌های امتحانی

۳۴ جهان انسانی

۱ درباره جهان انسانی چه تعداد از جمله‌های زیر درست است؟

- پرسش‌های هستی‌شناسانه همان پرسش‌هایی هستند که اشاره به این موضوع دارند که آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود.
- پرسش‌های انسان‌شناسانه همان پرسش‌هایی هستند که به این پرسش که آیا انسان موجودی مختار و فعال است یا مجبور و منفعل پاسخ می‌دهد.
- پرسش‌های هستی‌شناسانه در مکتب غرب تفکرات اومانیزم را به وجود آورد.
- پرسش‌های معرفت‌شناسانه غرب را به سوی تفکر روشنگری سوق داد.

الف) یک (ب) دو (ج) سه (د) چهار

پرسش‌های بنیادی به چند دسته تقسیم می‌شوند؟ هر کدام در غرب برای پاسخ‌گویی چه مکتبی را به وجود آورده است؟

- ۲ پاسخ به پرسش «آیا جهان هستی به همین جهان مادی محدود می‌شود؟» مکتب روشنگری را به وجود آورد. ☐ درست ☐ نادرست
- ۳ پاسخ به پرسش‌های بنیادین همان عقاید اساسی هر فرهنگ را از انسان و جهان می‌سازند. ☐ درست ☐ نادرست

۴ پاسخ به پرسش‌های مبنی بر این است که آیا جهان هستی به جهان مادی محدود می‌شود؟

۵ پرسش‌های معرفت‌شناسانه با پرسش‌هایی از قبیل آیا تنها راه شناخت و است؟ سروکار دارد.

[اسلامشهر - شاهر صریقه - فررار ۱۴۰۱]

۶ دو مورد از پرسش‌های بنیادین هر فرهنگ را نام ببرید.

[تهران - مدرسه فرزادگان - دی ۱۳۰۰]

۷ جهان انسانی چیست و به چند بخش تقسیم می‌شود؟ توضیح دهید.

۸ وقتی فردی اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند به جهان فرهنگی وارد می‌شود. ☐ درست ☐ نادرست

۹ دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلیقات ویژه‌ای که هر فرد دارد به بخش فرهنگی جهان انسانی برمی‌گردد. ☐ درست ☐ نادرست

۱۰ بخش اجتماعی جهان انسانی را پدید می‌آورد. این بخش هویت دارد و به همین دلیل آن را جهان فرهنگی می‌نامند. ☐ درست ☐ نادرست

۱۱ بخش فردی جهان انسانی را و بخش اجتماعی آن را می‌نامند.

۱۲ وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد در محدوده و خود قرار دارد.

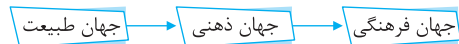
چند گزینه‌ای	۱۴	کدام گزینه درباره جهان فردی نادرست است؟ (الف) جهان فردی متعلق به دانسته‌ها، تجربیات و خلیات ویژه‌ای است که در آنها با دیگران شریک نیستیم. (ب) جهان فردی را جهان ذهنی نیز می‌نامند. (ج) وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد در محدوده فردی و فرهنگی قرار دارد. (د) جهان فردی ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها را دربر می‌گیرد. جهان انسانی محصول چیست؟ فرهنگ محصول چیست؟
بلند پاسخ	۱۵	با ذکر مثال توضیح دهید که یک انسان چگونه از محدوده ذهنی (فردی) به محدوده فرهنگی (اجتماعی) وارد می‌شود؟ [تهران - مدرسه سوره - دی ۱۴۰۰]
بلند پاسخ	۱۶	چه نسبت و رابطه‌ای میان جهان انسانی و جهان اجتماعی وجود دارد؟ چرا؟
بلند پاسخ	۱۷	هر نوع عقیده و اخلاقی به دنبال فرهنگ با خود است.
چند گزینه‌ای	۱۸	۳۵ جهان تکوینی
چند گزینه‌ای	۱۹	درباره جهان تکوینی کدام یک از جمله‌های زیر نادرست است؟ (۱) پدیده‌های متعلق به جهان تکوینی مستقل از خواست و اراده انسان نیست. (۲) برخی جهان تکوینی را به ماورای طبیعت محدود می‌کنند. (۳) متفکران مسلمان جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. (۴) متفکران مسلمان جهان تکوینی را محدود به طبیعت و عینی می‌کنند.
بلند پاسخ	۲۰	الف) ۱، ۲ (ب) ۳، ۲ (ج) ۴، ۳ (د) ۴، ۱
بلند پاسخ	۲۱	در مقابل جهان انسانی چه جهانی قرار دارد و چرا به این نام خوانده می‌شود؟
بلند پاسخ	۲۲	از نظر متفکران مسلمان جهان تکوینی شامل چه جهان‌هایی است؟
بلند پاسخ	۲۳	تفاوت دیدگاه متفکران مسلمان و کسانی که جهان را به طبیعت محدود می‌دانند چیست؟
چند گزینه‌ای	۲۴	به ترتیب جهان مستقل از خواست و اعتبار انسانی و جهان وابسته به اراده و آگاهی انسان در کدام گزینه آمده است؟ [سمنان - مدرسه فرزانه‌نگار - دی ۱۴۰۰]
چند گزینه‌ای	۲۵	الف) جهان تکوینی - جهان اجتماعی ب) جهان اجتماعی - جهان هستی ج) جهان انسانی - جهان اجتماعی د) جهان تکوینی - جهان هستی
چند گزینه‌ای	۲۶	۳۶ تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی
چند گزینه‌ای	۲۷	کدام جمله‌ها دیدگاه اول درباره تعامل جهان تکوینی، ذهنی و اجتماعی را به درستی بیان می‌کنند؟ (۱) در دیدگاه اول جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود. (۲) در دیدگاه اول جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. (۳) دیدگاه اول ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و علوم اجتماعی سلب می‌کند. (۴) در دیدگاه اول جهان تکوینی ماده خامی برای دخل و تصرف در فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است.
بلند پاسخ	۲۸	الف) ۱، ۲، ۳ (ب) ۴، ۳، ۲ (ج) ۴، ۲، ۱ (د) ۱، ۴، ۳
بلند پاسخ	۲۹	کدام یک از جمله‌ها به دیدگاه سوم درباره تعامل جهان تکوینی، ذهنی و اجتماعی اشاره ندارد؟ (۱) براساس این دیدگاه بین جهان فرهنگی، ذهنی و تکوینی تعاملی وجود ندارد. (۲) در دیدگاه سوم جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. (۳) در دیدگاه سوم جهان فردی نادیده گرفته می‌شود و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ تأکید ندارد. (۴) در دیدگاه سوم جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد.
بلند پاسخ	۳۰	الف) ۱، ۳ (ب) ۴، ۲ (ج) ۲، ۱ (د) ۳، ۲
بلند پاسخ	۳۱	درباره تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی چه تعداد از جمله‌های زیر درست است؟ - دیدگاهی که جهان تکوینی را به جهان طبیعی محدود می‌کند، تفاوتی بین علوم طبیعی و علوم انسانی قائل نیست. - دیدگاهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی می‌داند جهان تکوینی را ماده خام برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف می‌داند. - در نگاه قرآنی جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست. - در دیدگاه اول، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و این جهان مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است.
بلند پاسخ	۳۲	الف) یک (ب) دو (ج) سه (د) چهار
بلند پاسخ	۳۳	نمودار زیر کدام دیدگاه درباره تعامل بین جهان‌های تکوینی، ذهنی و فرهنگی را نشان می‌دهد؟ آن را شرح دهید. [تکابین - مدرسه فرزانه‌نگار - دی ۱۴۰۰]
بلند پاسخ	۳۴	جهان فرهنگی → جهان ذهنی → جهان طبیعت
بلند پاسخ	۳۵	درباره تعامل بین جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی دو دیدگاه اصلی و سه دیدگاه مرتبط وجود دارد.
بلند پاسخ	۳۶	در دیدگاهی که جهان طبیعت را مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی می‌داند بین علوم طبیعی و علوم اجتماعی تفاوتی قائل نیست.

☐ نادرست ☐ درست ☐ نادرست ☐ درست

«در رابطه با تعامل جهان انسانی و جهان تکوینی طرفداران کدام دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.»

الف) دیدگاه دوم (ب) دیدگاه سوم (ج) دیدگاه اول (د) دیدگاه قرآنی

۳۲ با توجه به نمودار زیر، کدام دیدگاه درباره تعامل جهان‌های ذهنی، فرهنگی و تکوینی را مطرح می‌کند و در این دیدگاه کدام جهان مهم‌تر است؟

۳۳ در دیدگاه اول، طرفداران آن بین کدام علوم تفاوتی قائل نیستند؟

۳۴ در رابطه با تقابل جهان انسانی و جهان تکوینی در دیدگاه دوم توضیح دهید و نمودار آن را رسم کنید. [توران - مدرسه خزانگان - دی ۹۹ - با اندکی تغییر]

۳۵ در دیدگاه نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی منجر به سلب ظرفیت از علوم و شده است.

۳۶ در دیدگاه دوم جهان مهم‌تر از جهان ذهنی و است.

۳۷ در دیدگاه جهان ذهنی و تکوینی استقلال خود را در برابر از دست می‌دهند.

۳۸ گزینه مناسب را انتخاب کنید. [زندان - شاهر - دی ۱۳۰۰ - با اندکی تغییر]

گروهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و طبیعی می‌دانند، معتقدند که جهان ذهنی و فردی افراد است و جهان عینی و طبیعی ماده خامی است که و در آن دخل و تصرف می‌کنند.

الف) دارای هویتی طبیعی - علمی افراد - جوامع (ب) تابع جهان علمی - فرهنگی افراد - آداب و رسوم

(ج) تابع فکر و اندیشه افراد - علمی انسان‌ها - جوامع (د) تابع فرهنگ جامعه - فرهنگ‌ها - جوامع مختلف

۳۹ کدام دیدگاه جهان تکوینی را ماده خامی که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف دارند، می‌داند؟ کدام جهان در این دیدگاه مهم‌تر است؟

۴۰ در دیدگاه سوم تعامل بین جهان‌ها دوسویه است و باعث به وجود آمدن هماهنگی بین جهان‌ها می‌شود. از نگاه قرآنی این تعامل را شرح دهید.

۴۱ گزینه مناسب را انتخاب کنید. [تکابین - مدرسه خزانگان - دی ۹۹]

از دیدگاه قرآن کریم هر جهان فرهنگی، ذهنی و تکوینی هستند و رابطه‌شان دارای نسبت است.

الف) متفاوت - تعاملی (ب) مهم - غیرتعاملی (ج) مهم - تعاملی (د) متفاوت - غیرتعاملی

۴۲ در دیدگاه سوم ادراک و آگاهی انسان چگونه است؟ خداوند براساس حکمت و خواست خود با افراد و جوامع چگونه رفتاری دارد؟

۴۳ کدام دیدگاه بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند؟ نموداری که تفکرات این دیدگاه را نشان می‌دهد رسم کنید.

● سؤال‌های ویژه امتحان برای کنکور

۴۴ آیا جهان فردی انسان همیشه منحصر به فرد باقی می‌ماند و هیچ‌گاه به جهان فرهنگی ورود نمی‌کند؟

۴۵ چرا به جهان طبیعی و ماورای طبیعی تکوینی می‌گویند؟

۴۶ بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر به کدام لایه جهان اجتماعی مربوط هستند و چگونه عمل می‌کنند؟

(۱) عمیق‌ترین لایه - به مثابه شالوده آن فرهنگ (۲) عمیق‌ترین لایه - به مثابه موتور محرک آن فرهنگ

(۳) سطحی‌ترین لایه - به مثابه موتور محرک آن فرهنگ (۴) سطحی‌ترین لایه - به مثابه شالوده آن فرهنگ

۴۷ موارد کدام گزینه، به ترتیب جدول زیر را به صورت درست کامل می‌کند؟

الف) خلیات ویژه‌ای که هر فرد را از دیگری متمایز می‌کند.

ب) بخشی که شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد.

ج) دستفروشی که در مترو جوراب می‌فروشد.

د) نوجوانی که در حیاط مدرسه مشغول مطالعه کتاب است.

ه) پرستاری که نیمه شب به بیماران سر می‌زند.

(۱) الف)، (ج)، (د)، (ب)، (ه) (۲) ج)، (ه)، (د)، (الف)، (ب) (۳) ب)، (ه)، (ج)، (الف)، (د) (۴) ه)، (الف)، (د)، (ب)، (ج)

۴۸ پاسخ سؤال‌های زیر به ترتیب کدام است؟

- وقتی فردی به دیگری مهر می‌ورزد از چه جهانی به چه جهانی وارد می‌شود؟

- به چه دلیل مبادلات تجاری در سطح جهانی نامتعادل می‌شود؟

- چه کسی معتقد بود در جهان متجدد کنش‌هایی که اهداف دنیوی را به وسیله علوم تجربی تعقیب می‌کنند به شدت رواج می‌یابد؟

- برخی از متفکران، مشکل سرنوشت‌ساز قرن بیستم را چه چیزی می‌دانند؟

(۱) فردی به فرهنگی - وابستگی اقتصادی کشورهای استعمارزده به کشورهای استعمارگر - ماکس وبر - بحران زیست محیطی

(۲) فردی به تکوینی - اقتضای بازار مصرف - آگوست کنت - بحران معرفتی

(۳) تکوینی به فرهنگی - تعدیل ثروت - مارکس - تقابل‌های جهانی

(۴) فرهنگی به اجتماعی - اقتصاد تک محصولی - ماکس وبر - فقر و غنا

جهان اجتماعی	جهان فردی
۱	۳
۲	۴
۵	

۱ [۳۴] گزینه «ج»

بررسی جمله نادرست:

جمله سوم: پرسش‌های هستی‌شناسانه در مکتب غرب تفکرات سکولاریسم را به وجود آورد.

۲ [۳۴] به سه دسته اصلی تقسیم شده است. پرسش‌های هستی‌شناسانه که در غرب مکتب سکولاریسم را به وجود آورده است.

پرسش‌های انسان‌شناسانه در غرب مکتب اومانیسم را بنیان‌گذاری کرد.

پرسش‌های معرفت‌شناسانه که در غرب روشنگری را به وجود آورد.

۳ [۳۴] نادرست، این پرسش هستی‌شناسانه است و پاسخ به آن جهان‌های فرهنگی متفاوت را پدید می‌آورد.

۴ [۳۴] درست

۵ [۳۴] هستی‌شناسانه

۶ [۳۴] حس - تجربه

۷ [۳۴] هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه

۸ [۳۴] جهان انسانی محصول زندگی انسان است و هرچه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به این جهان تعلق دارد. جهان انسانی به دو بخش فردی و اجتماعی تقسیم می‌شود. بخش فردی به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها بازمی‌گردد و بخش اجتماعی، زندگی اجتماعی انسان‌ها را دربر می‌گیرد.

۹ [۳۴] درست

۱۰ [۳۴] نادرست

۱۱ [۳۴] زندگی اجتماعی - فرهنگی

۱۲ [۳۴] جهان ذهنی - جهان فرهنگی

۱۳ [۳۴] فردی - ذهنی

۱۴ [۳۴] گزینه «ج»: اینکه فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد در محدوده فردی و ذهنی قرار دارد.

۱۵ [۳۴] محصول زندگی انسان است.

۱۶ [۳۴] محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

۱۷ [۳۴] وقتی فردی کتابی می‌نویسد یا مجسمه‌ایی می‌سازد یا به دیگری مهر می‌ورزد از جهان فردی به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

۱۸ [۳۴] بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد. زیرا هر فرهنگی نوعی خاص از عقاید و خصوصیات ذهنی را در افراد به وجود می‌آورد و به همان نوع خاص اجازه بروز و ظهور می‌دهد.

۱۹ [۳۴] متناسب

۲۰ [۳۵] گزینه «د»

بررسی جمله‌های نادرست:

جمله «۱»: پدیده‌های متعلق به جهان تکوینی مستقل از خواست و اراده انسان است.

جمله «۴»: متفکران مسلمان، جهان تکوینی را محدود به طبیعت و عینی نمی‌دانند.

۲۱ [۳۵] جهان تکوینی وجود دارد؛ پدیده‌هایی که مستقل از خواست و اراده انسان است را تکوینی می‌گویند. جهان تکوینی جهانی است که حاصل پدیده‌های مستقل از اراده و خواست انسان باشد.

۲۲ [۳۵] شامل دو جهان:

۱- جهان طبیعت

۲- جهان ماورای طبیعت

۲۳ [۳۵] برخی جهان تکوینی را به طبیعت محدود می‌کنند و طبیعت را در مقابل جهان انسانی قرار می‌دهند و جهان انسانی را به دو جهان ذهنی و فرهنگی تقسیم می‌کنند، اما متفکران مسلمان جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. از نظر آنان جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

۲۴ [۳۵] گزینه «الف»

۲۵ [۳۶] گزینه «الف»

بررسی جمله نادرست:

جمله «۴»: در دیدگاه دوم، جهان تکوینی ماده خامی برای دخل و تصرف در فرهنگ‌ها و جوامع مختلف است.

۲۶ [۳۶] گزینه «الف»

بررسی جمله‌های نادرست:

جمله «۱»: براساس این دیدگاه بین جهان فرهنگی، ذهنی و تکوینی تعامل وجود دارد. جمله «۳»: در این دیدگاه به تمامی جهان‌ها تأکید می‌شود.

۲۷ [۳۶] گزینه «د»

۲۸ [۳۶] دیدگاه اول

براساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود. جهان طبیعت از جهان ذهنی و فرهنگی مهم‌تر است. ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نظیر علوم طبیعی است. در این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیست و این نادیده گرفتن تفاوت، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

۲۹ [۳۶] نادرست؛ سه دیدگاه وجود دارد.

۳۰ [۳۶] نادرست؛ بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیست.

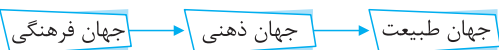
۳۱ [۳۶] گزینه «ج»

۳۲ [۳۶] دیدگاه اول، جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است.

۳۳ [۳۶] بین علوم طبیعی و علوم انسانی

۳۴ [۳۶] دیدگاه دوم جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است.

جهان ذهنی و فردی افراد تابع فرهنگ آنهاست؛ جهان تکوینی ماده خامی برای دخل و تصرف فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن است. جهان ذهنی و جهان تکوینی در این دیدگاه اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.

۳۵ [۳۶] اول - انسانی - اجتماعی

۳۶ [۳۶] فرهنگی - تکوینی

۳۷ [۳۶] دیدگاه دوم - جهان فرهنگی

۳۸ [۳۶] گزینه «د»

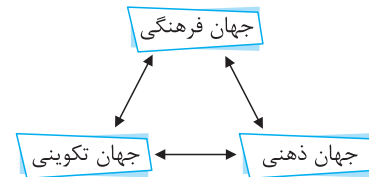
۳۹ [۳۶] دیدگاه دوم - جهان فرهنگی

۴۰ [۳۶] از نگاه قرآنی جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست، بلکه به طبیعت و ماورای طبیعت تقسیم می‌شود. ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود. جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند با افراد و جوامع انسانی رفتاری حکیمانه دارد. قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است؛ از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید، جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند.

۴۱ [۳۶] گزینه «ج»

۴۲ [۳۶] ادراک و آگاهی به انسان منحصر نمی‌شود - رفتاری حکیمانه

۴۳ [۳۶] دیدگاه سوم

• پاسخ سؤال‌های ویژه امتحان برای کنکور

۴۴ [۳۴] خیر، با وجود آن‌که دانسته‌ها، تجربیات و خلقیات انسان‌ها ویژه و در آن با دیگران شریک نیستند، ولی هرگاه اندیشه خود را به صورت گفتار یا نوشتار یا رفتار و حتی مهر ورزیدن به دیگران بیان کنند آنگاه ورود جهان فردی به جهان فرهنگی آغاز می‌شود.

۴۵ [۳۵] تکوینی یعنی خارج از اراده و آگاهی انسان، هرگاه پدیده‌ایی مستقل از اراده و آگاهی انسان به وجود آید و خواست و اراده خداوند موجب شکل‌گیری آن شده باشد، تکوینی گفته می‌شود.

۴۶ [۳۴] گزینه «۱»

۴۷ [۳۴] گزینه «۲»

۴۸ [۳۵] و [۳۶] گزینه «۱»

یادداشت